

ТРОМЈЕСЕЧНИ БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД QUARTERLY GROSS DOMESTIC PRODUCT

Бруто домаћи производ (БДП) у четвртм тромјесечју 2017. године у односу на четврто тромјесечје 2016. године има позитивну стопу раста од 3,1%.

Посматрано по подручјима класификације дјелатности груписаним на ниво А10, у четвртм тромјесечју 2017. године бруто додата вриједност реално је већа у подручјима: (G,H,I) *Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; Саобраћај и складиштење; Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство* за 9,2%, (C) *Прерађивачка индустрија* за 8,8%, (R,S) *Умјетност, забава и рекреација; Остале услужне активности* за 6,9%, (K) *Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања* за 6,8%, док је реално мања у подручју (A) *Пољопривреда, шумарство и риболов* за 6,2%.

Серије података према *ESA 2010* у текућим цијенама, у цијенама претходне године, у цијенама 2010. године (ланчано повезане вриједности) и десезонирани БДП од првог тромјесечја 2006. године, могу се преузети на линку <http://www3.rzs.rs.ba/rzs/faces/indicators.xhtml>

Gross domestic product (GDP) in the fourth quarter of 2017, compared to the fourth quarter of 2016, has a positive growth rate of 3.1%.

By section of the Classification of Economic Activities aggregated at the level A10, in the fourth quarter of 2017, Gross value added increased in real terms in the following sections: (G,H,I) *Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles; Transport and storage; Accommodation and food services activities* by 9.2%, (C) *Manufacturing* by 8.8%, (R,S) *Arts, entertainment and recreation; Other service activities* by 6.9%, (K) *Financial and insurance activities* by 6.8%, while a decrease by 6.2% in real terms was recorded in the section (A) *Agriculture, forestry and fishing*.

Series of data according to *ESA 2010* at current prices, at previous year prices, at prices of 2010 (chain-linked values) and seasonally adjusted GDP beginning with the first quarter of 2006, are available at <http://www3.rzs.rs.ba/rzs/faces/indicators.xhtml>

1. ТРОМЈЕСЕЧНИ БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, СТОПЕ РЕАЛНОГ РАСТА QUARTERLY GROSS DOMESTIC PRODUCT, REAL GROWTH RATES

	2015				2016				2017 ¹⁾				%
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	
Недесезонирани подаци, промјене у односу на исто тромјесечје претходне године	2,3	3,2	3,2	2,6	3,1	2,6	4,0	4,4	2,7	2,8	3,3	3,1	<i>Non-seasonally adjusted data, changes compared to the same quarter of the previous year</i>
Десезонирани подаци, промјене у односу на претходно тромјесечје	0,6	1,0	0,5	0,6	1,3	0,6	1,0	0,9	0,5	0,8	0,8	0,7	<i>Seasonally adjusted data, changes compared to the previous quarter</i>

Тромјесечни бруто домаћи производ је обрачунат по производном приступу, а исказан у текућим цијенама, у цијенама претходне године и у цијенама 2010. године (ланчано повезане вриједности). Обрачун је изведен на нивоу области и подручја Класификације дјелатности КД БиХ 2010, која садржајно и структурно у потпуности одговара ЕУ Статистичкој класификацији дјелатности NACE Rev 2. Бруто домаћи производ представља суму бруто додатих вриједности свих дјелатности укупне економије умањену за услуге финансијског посредовања индиректно мјерене (FISIM) и увећану за нето порезе (порези на производе минус субвенције на производе). Обрачун тромјесечног БДП-а заснива се на истим принципима и дефиницијама као и годишњи обрачун, односно на методолошким основама Европског система рачуна из 2010. године (European System of Accounts - ESA 2010), као и на приручницима за тромјесечне националне рачуне Међународног монетарног фонда и Евростата.

За обрачун тромјесечног БДП коришћена је метода екстраполације на бруто вриједност производње и међуфазну потрошњу. Главни извори података су резултати званичних статистичких активности (пољопривреде, индустрије, грађевинарства, трговине, угоститељства, саобраћаја, плата и запослених, цијена, спољне трговине итд.) и административни извори података (тромјесечни финансијски извјештаји предузећа, Министарство финансија Републике Српске, Агенција за банкарство Републике Српске, Агенција за осигурање Републике Српске итд.).

Усклађивање БДП-а обрачунаог у тромјесечној и годишњој периодици врши се након објављивања годишњих података примјеном пропорционалне Denton методе (минимизовањем апсолутних разлика кроз релативно подешавање тромјесечних података – текуће тромјесечје у односу на претходно) чиме се постиже конзистентност тромјесечних и годишњих серија података при чему је сума вриједности четири тромјесечја једнака вриједности добијеној годишњим обрачуном.

Десезонирање је процес декомпозиције временских серија којим се отклања утицај сезонских флукуација на њихово кретање. Серије података су сезонски подешене на највишем нивоу агрегације, користећи директну методу, TRAMO/SEATS метод у оквиру DEMETRA+ програма.

Тромјесечни подаци текуће године подложни су промјенама до објављивања података за четврто тромјесечје. Послије објављивања података за четврто тромјесечје, тромјесечни подаци подложни су промјени само у циљу усклађивања са годишњим подацима.

Због заокруживања, сумарни искази у саопштењу не слажу се увијек са збиром заокружених појединачних података.

Quarterly Gross domestic product is calculated using the production approach, and it is shown at current prices, at previous year prices and at prices of 2010 (chain-linked values). The calculation is performed at the level of divisions and sections of the Classification of Economic Activities KD BH 2010, which is in its content and structure completely harmonised with the EU Classification of Economic Activities NACE Rev 2. Gross domestic product represents a sum of gross value added of all activities of total economy minus financial intermediation services indirectly measured (FISIM) plus net taxes (taxes on products minus subsidies on products). The calculation of quarterly GDP is based on the same principles and definitions as annual calculation, that is, on the methodological basis of the European System of Accounts of 2010, as well as on manuals for quarterly national accounts of the International Monetary Fund and Eurostat.

For the calculation of quarterly GDP, the method of extrapolation on output and intermediate consumption was used. Main sources of data are results of official statistical activities (agriculture, industry, construction, trade, hotels and restaurants, transport, data on wages and employees, prices statistics, external trade statistics, etc.) and administrative sources of data (quarterly financial reports of enterprises, Ministry of Finance of Republika Srpska, Banking Agency of Republika Srpska, Insurance Agency of Republika Srpska etc.).

Harmonisation of GDP calculated quarterly and annually is carried out upon the publishing of annual data, using the proportional Denton method (by minimising absolute differences through relative adjustment of quarterly data – current quarter compared to the previous), in order to achieve the consistency of quarterly and annual series of data, with the sum of values of the four quarters being equal to the value obtained through the annual calculation.

Seasonal adjustment is a process of decomposition of time series, used to remove the effects of seasonal fluctuations on their trends. Series of data are seasonally adjusted at the highest level of aggregation, using the direct method, using the TRAMO/SEATS method as implemented in the DEMETRA+ programme.

Quarterly data for the current year are prone to changes to the moment of the publishing of data for the fourth quarter. After the publishing data for the fourth quarter, quarterly data are prone to changes only for the purpose of harmonisation with annual data.

Because of rounding, summary accounts in the release do not always match the sums of rounded individual data.

2. ТРОМЈЕСЕЧНА БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ И БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, ТЕКУЋЕ ЦИЈЕНЕ
QUARTERLY GROSS VALUE ADDED AND GROSS DOMESTIC PRODUCT, CURRENT PRICES

хилј. КМ/thous. КМ

		2017 ¹⁾				
		I	II	III	IV	
A	Пољопривреда, шумарство и риболов	191 735	203 821	224 222	220 911	A Agriculture, forestry and fishing
B, C, D, E	Вађење руда и камена; Прерађивачка индустрија; Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	435 261	460 582	487 988	513 798	B, C, D, E Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air-conditioning supply; Water supply, sewerage, waste management and remediation activities
	Од тога: С Прерађивачка индустрија	243 476	287 368	303 968	314 581	Of which: C Manufacturing
F	Грађевинарство	78 575	124 115	137 023	162 788	F Construction
G, H, I	Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; Саобраћај и складиштење; Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	351 169	416 769	461 032	431 563	G, H, I Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles; Transport and storage; Accommodation and food services activities
J	Информације и комуникације	107 047	115 659	118 141	112 195	J Information and communication
K	Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	74 909	77 898	78 146	76 612	K Financial and insurance activities
L	Пословање некретнинама	104 062	102 690	102 356	103 694	L Real estate activities
M, N	Стручне, научне и техничке дјелатности; Административне и помоћне услужне дјелатности	74 234	74 833	76 181	77 264	M, N Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities
O, P, Q	Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање; Образовање; Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	435 720	429 070	451 953	446 078	O, P, Q Public administration and defense, compulsory social security; Education; Human health and social work activities
R, S	Умјетност, забава и рекреација; Остале услужне активности	56 072	57 171	58 236	60 704	R, S Arts, entertainment and recreation; Other service activities
	FISIM (минус)	50 370	59 489	46 173	48 482	FISIM (minus)
	БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ	1 858 414	2 003 118	2 149 105	2 157 123	GROSS VALUE ADDED
	Порези на производе минус субвенције на производе	430 572	455 412	474 274	463 018	Taxes on products less subsidies on products
	БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД	2 288 986	2 458 530	2 623 379	2 620 141	GROSS DOMESTIC PRODUCT

3. ТРОМЈЕСЕЧНА БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ И БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, У ЦИЈЕНАМА ПРЕТХОДНЕ ГОДИНЕ
QUARTERLY GROSS VALUE ADDED AND GROSS DOMESTIC PRODUCT, AT PREVIOUS YEAR PRICES

хилј. КМ/ thous. КМ

		2017 ¹⁾				
		I	II	III	IV	
A	Пољопривреда, шумарство и риболов	195 572	208 927	224 668	218 147	A Agriculture, forestry and fishing
B, C, D, E	Вађење руда и камена; Прерађивачка индустрија; Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	423 226	446 364	473 285	491 725	B, C, D, E Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air-conditioning supply; Water supply, sewerage, waste management and remediation activities
	Од тога: С Прерађивачка индустрија	237 347	279 368	296 115	300 904	Of which: C Manufacturing
F	Грађевинарство	78 343	124 427	134 796	160 142	F Construction
G, H, I	Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; Саобраћај и складиштење; Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	346 100	412 733	458 449	424 777	G, H, I Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles; Transport and storage; Accommodation and food services activities
J	Информације и комуникације	111 627	118 541	119 275	112 564	J Information and communication
K	Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	73 435	76 105	78 070	75 754	K Financial and insurance activities
L	Пословање некретнинама	102 355	102 355	102 700	102 595	L Real estate activities
M, N	Стручне, научне и техничке дјелатности; Административне и помоћне услужне дјелатности	72 473	74 022	75 862	75 862	M, N Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities
O, P, Q	Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање; Образовање; Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	437 325	443 453	458 600	454 149	O, P, Q Public administration and defense, compulsory social security; Education; Human health and social work activities
R, S	Умјетност, забава и рекреација; Остале услужне активности	55 427	57 247	58 723	60 354	R, S Arts, entertainment and recreation; Other service activities
	FISIM (минус)	50 381	58 961	45 763	50 340	FISIM (minus)
	БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ	1 845 501	2 005 211	2 138 665	2 125 730	GROSS VALUE ADDED
	Порези на производе минус субвенције на производе	434 302	444 402	458 542	462 582	Taxes on products less subsidies on products
	БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД	2 279 804	2 449 613	2 597 207	2 588 313	GROSS DOMESTIC PRODUCT

4. ТРОМЈЕСЕЧНА БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ И БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, У ЦИЈЕНАМА 2010. ГОДИНЕ (ЛАНЧАНО ПОВЕЗАНЕ ВРИЈЕДНОСТИ)²⁾
QUARTERLY GROSS VALUE ADDED AND GROSS DOMESTIC PRODUCT, AT PRICES OF 2010 (CHAIN-LINKED VALUES)²⁾

хилј. КМ/thous. КМ

		2017 ¹⁾				
		I	II	III	IV	
A	Пољопривреда, шумарство и риболов	192 457	205 600	221 090	214 673	A Agriculture, forestry and fishing
B, C, D, E	Вађење руда и камена; Прерађивачка индустрија; Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	362 838	382 675	405 755	421 564	B, C, D, E Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air-conditioning supply; Water supply, sewerage, waste management and remediation activities
	Од тога: С Прерађивачка индустрија	194 219	228 604	242 308	246 226	Of which: C Manufacturing
F	Грађевинарство	79 648	126 500	137 041	162 810	F Construction
G, H, I	Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; Саобраћај и складиштење; Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	344 748	411 121	456 659	423 118	G, H, I Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles; Transport and storage; Accommodation and food services activities
J	Информације и комуникације	105 794	112 346	113 042	106 681	J Information and communication
K	Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	69 408	71 932	73 789	71 601	K Financial and insurance activities
L	Пословање некретнинама	100 516	100 516	100 856	100 753	L Real estate activities
M, N	Стручне, научне и техничке дјелатности; Административне и помоћне услужне дјелатности	72 590	74 141	75 985	75 985	M, N Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities
O, P, Q	Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање; Образовање; Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	413 441	419 233	433 553	429 346	O, P, Q Public administration and defense, compulsory social security; Education; Human health and social work activities
R, S	Умјетност, забава и рекреација; Остале услужне активности	44 565	46 028	47 215	48 527	R, S Arts, entertainment and recreation; Other service activities
	FISIM (минус)	49 780	58 259	45 218	49 740	FISIM (minus)
	БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ	1 741 272	1 891 962	2 017 879	2 005 675	GROSS VALUE ADDED
	Порези на производе минус субвенције на производе	408 594	418 096	431 399	435 200	Taxes on products less subsidies on products
	БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД	2 149 834	2 309 962	2 449 142	2 440 755	GROSS DOMESTIC PRODUCT

5. ТРОМЈЕСЕЧНА БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ И БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, СТОПЕ РЕАЛНОГ РАСТА, ПРОМЈЕНЕ У ОДНОСУ НА ИСТО ТРОМЈЕСЕЧЈЕ ПРЕТХОДНЕ ГОДИНЕ
QUARTERLY GROSS VALUE ADDED AND GROSS DOMESTIC PRODUCT, REAL GROWTH RATES, CHANGES COMPARED TO THE SAME QUARTER OF THE PREVIOUS YEAR

%

		2017 ¹⁾				
		I	II	III	IV	
A	Пољопривреда, шумарство и риболов	-4,2	-5,8	-6,0	-6,2	A Agriculture, forestry and fishing
B, C, D, E	Вађење руда и камена; Прерађивачка индустрија; Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	4,5	4,7	1,7	2,2	B, C, D, E Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air-conditioning supply; Water supply, sewerage, waste management and remediation activities
	Од тога: С Прерађивачка индустрија	6,5	7,3	8,6	8,8	Of which: C Manufacturing
F	Грађевинарство	3,6	5,1	6,4	5,7	F Construction
G, H, I	Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; Саобраћај и складиштење; Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	8,0	7,7	9,8	9,2	G, H, I Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles; Transport and storage; Accommodation and food services activities
J	Информације и комуникације	2,1	0,3	0,2	0,9	J Information and communication
K	Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	3,2	3,7	6,1	6,8	K Financial and insurance activities
L	Пословање некретнинама	0,1	0,0	0,3	0,2	L Real estate activities
M, N	Стручне, научне и техничке дјелатности; Административне и помоћне услужне дјелатности	-2,1	-0,9	1,6	1,2	M, N Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities
O, P, Q	Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање; Образовање; Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	1,1	1,3	2,6	2,4	O, P, Q Public administration and defense, compulsory social security; Education; Human health and social work activities
R, S	Умјетност, забава и рекреација; Остале услужне активности	4,6	5,1	6,0	6,9	R, S Arts, entertainment and recreation; Other service activities
	FISIM (минус)	2,6	3,5	4,3	5,7	FISIM (minus)
	БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ	2,6	2,6	3,0	2,9	GROSS VALUE ADDED
	Порези на производе минус субвенције на производе	3,1	3,4	4,5	3,7	Taxes on products less subsidies on products
	БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД	2,7	2,8	3,3	3,1	GROSS DOMESTIC PRODUCT

¹⁾ Процјена/Estimate

²⁾ Подаци су неадитивни, односно, збир података по нижим нивоима није једнак податку на вишем нивоу агрегације/Data are non-additive, that is, the sum of data for lower levels does not equal the data on the higher level of aggregation

Саопштење припремила: Драгана Куновац
e-mail: dragana.kunovac@rzs.rs.ba

Prepared by: Dragana Kunovac
e-mail: dragana.kunovac@rzs.rs.ba

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Вељка Млађеновића 12д – Тел. +387 51 332 700 – Др Радмила Чичковић, директор – Владан Сибиновић, главни уредник – Излази тромјесечно – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – Приликом коришћења података обавезно навести извор

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Veljka Mladenovića 12d – Tel. +387 51 332 700 – Radmila Čičković, PhD, Director General - Vladan Sibinović, Editor in chief – Quarterly periodicity – Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – These data can be used provided the source is acknowledged